

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Ekonomik İş Birliğine Dâhil Memleketlerle Borçlanma, Yardım ve Ödeme Anlaşmaları Akdi için Hükümete Salâhiyet Verilmesine dair 5436 sayılı Kanunun meriyet müddetinin uzatılması hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/274)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 137, 1618

11 . V . 1955

T. B. M. Meclisi Yüksek Reisliğine

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Ekonomik İş Birliğine Dâhil Memleketlerle Borçlanma, Yardım ve Ödeme Anlaşmaları Akdi İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine dair 5436 sayılı Kanunun meriyet müddetinin uzatılması hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 7 . V . 1955 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil Vekili

F. Köprülü

ESBABI MUCİBE

10 Haziran 1949 tarihli ve 5436 sayılı Kanun, 5252 sayılı Kanunla tasdik edilmiş bulunan «Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi» ve 5253 sayılı Kanunla tasdik olunan «Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması»nın icaplarından olarak, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti veya bu Hükümetin ajanı sıfatıyla hareket eden kurumlar ve Avrupa Ekonomik İş Birliği Teşkilâtı âzası olan memleketlerle borçlanma, yardım ve ödeme anlaşmaları akdetmek ve bunları, imzalandıkları tarihte mer'i kılmak hususunda Hükümete salâhiyet vermektedir.

Bidayette, Amerika Birleşik Devletleri tarafından Avrupa Kalkınma Programının tahakkuku için 1952 senesi Temmuzuna kadar yapılacağı derpiş olunan iktisadi yardımlar, bu tarihten sonra dünya siyasi durumundaki gelişmelere uyarak devam etmişti. Bu sebeple ve yukardaki mülâhaza ile 30 Haziran 1952 tarihine kadar meriyette kalmak üzere Büyük Millet Meclisince kabul edilen 5436 sayılı Kanunun meriyet müddetinin 5969, 6127 ve 6417 sayılı kanunlarla temdidi zarureti hâsıl olmuştur. 6417 sayılı Kanunla bir yıl daha temdidedilmiş bulunan 5436 sayılı Kanun meriyet müddeti 30 Haziran 1955 tarihinde sona erecektir.

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından bâzı memleketlere yapılan yardımların kesilmesine mukabil, Türkiye'ye yapılan yardımlar devam etmektedir. Bu yardımlar önümüzdeki seneler zarfında da devam edecektir.

5436 sayılı Kanunun 2 nci maddesi, aynı zamanda hükümete yardım anlaşmalarını imzalandıkları tarihte meriyete koymak salâhiyetini vermekte ve 3 ncü maddesi hükmü geerğince de bu gibi anlaşmaların, imzalanmalarını mütaakıp 6 ay zarfında Büyük Millet Meclisinin tasdikine arz edilmesi icabetmektedir.

Bu gibi anlaşmaları, imzalandıkları tarihte meriyete koymak hususunda Hükümete tanınan salâhiyet, yardım mevzuu ile alâkalı bileümle anlaşma ve sözleşmelerin, mahiyetlerine uygun olarak süratle tekemmül ettirilmeleri ve bunlardan beklenen faydaların zamanında tahakkukunun sağlanması imkânını bahşetmektedir.

Memleketimizin âcil ihtiyaçlarını karşılamak üzere Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ile akdetmiş olduğumuz Hububat Anlaşması bu kanun hükmü sayesinde imzası tarihinde meriyete girebilmiş ve memleketimize buğday sevkiyatı gecikmeksizin derhal başlamıştır.

Memleketimize yapılmakta olan Amerikan yardımının 30 Haziran 1955 tarihinden sonra da devam edeceği nazarı itibara alınarak, bu tarihten sonra Hükümetimizin bu mevzuda akdedilebilecek anlaşma ve sözleşmeleri imzalandıkları tarihte meriyete koymak salâhiyetini haiz olması için mezkûr kanunun iki sene müddetle temdidi faydalı olacaktır.

Menfaatlerimize uygun bulunan mezkûr kanunun meriyet müddetinin uzatılması hakkındaki kanun lâyhasının tasdiki B. M. Meclisinin yüksek tensibine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/274

Karar No. 52

14 . V . 1955

Yüksek Reisliğe

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Ekonomik İş Birliğine Dâhil Memleketlerle Borçlanma, Yardım ve Ödeme Anlaşmaları Akdi İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine dair 5436 sayılı Kanunun meriyet müddetinin uzatılması hakkındaki kanun lâyhası encümenimizde Hükümet mümessilleri de hazır olduğu halde incelendi.

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından bâzı memleketlere yapılan yardımların kesilmesine mukabil, Türkiye'ye yapılan yardımlar devam etmektedir. Bu yardımlar önümüzdeki senelerde de devam edecektir.

5436 sayılı Kanunun 2 nci maddesi, aynı zamanda Hükümete yardım anlaşmalarını imzaladıkları tarihte meriyete koymak salâhiyetini vermekte ve 3 ncü maddesi bu gibi anlaşmaların, imzalanmalarını mütaakıp altı ay zarfında Büyük Millet Meclisinin tasdikine arz edilmesi icabetmektedir.

Bu lâyiha, bu altı aylık müddeti bu defa iki

seneye çıkarmakta böylece Hükümeti her altı ayda bir salâhiyet istemek külfetinden kurtarmaktadır.

Bu şekli millî menfaatlerimize uygun bulunan encümenimiz lâyhayı aynen ve ittifakla kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye Encümeni Reisi Bu M. M. ve Kâtip

İzmir Denizli

C. Baban A. Çobanoğlu

Bursa Erzurum İstanbul

H. Köymen B. Dülger L. Kırdar

Kars Kastamonu

T. Göle B. Aktaş

İmzada bulunamadı

Kocaeli Konya Manisa

H. O. Erkan Z. Ebüzziya H. Bayur

Muğla Seyhan

Z. Mandalinci A. Topaloğlu

İmzada bulunamadı

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No : 1/274
Karar No : 37

18 . V . 1955

Yüksek Reisliğe

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Ekonomik İş Birliğine dâhil memleketlerle Borçlanma, Yardım ve Ödeme Anlaşmaları Akdi için Hükümete Salâhiyet Verilmesine dair 5436 sayılı Kanunun meriyet müddetinin uzatılması hakkındaki kanun lâiyhası, alâkalı Hükümet temsilcilerinin huzuriyle müzakere olundu :

Amerika Birleşik Devletleri tarafından Avrupa Kalkınma Programının tahakkuku için 1952 senesi Temmuz ayına kadar yapılması derpiş olunan iktisadi yardımlar, icap ve zaruretlar neticesi bu tarihten sonra da devam etmiştir. Bidayette yukardaki tarihe mütenazır olarak tâyin edilmiş olan 5436 sayılı Kanunun meriyet müddeti de 5969, 6127 ve 6417 sayılı kanunlarla temdidolunmuştur.

Halen Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından bâzı memleketlere yapılmakta olan iktisadi yardımların kesilmesine mukabil memleketimize bu nevi yardımların devam etmekte olması ve 1955 yılından sonra da devam edeceğinin anlaşılması hasebiyle Ankara'da sözü geçen kanunun meriyet müddetinin yeniden uzatılmasına zaruret hâsıl olmuştur.

Borçlanma, Yardım ve Ödeme anlaşmalarının imzalandıkları tarihte meriyette bulunması hu-

susunda Hükümete verilen salâhiyet bu mevzu-daki anlaşma ve sözleşmelerin mahiyetlerine uygun olarak süratle tatbik sahasına girmesini ve bunlardan beklenen faydaların bir an evvel tahakkukunu temin etmekte olduğunu nazarı dik-kate alan encümenimiz, kanun lâiyhasını aynen ve itifakla kabul etmiştir.

Yüksek Meclisin tatil yapmasına az bir müddet kaldığı ve söz konusu kanunun meriyet müddeti de 30 Haziran 1955 tarihinde sona ermekte bulunduğu göz önünde tutularak lâiyhanın takdimen ve müstaceliyetle müzakeresi temennisi ile Umumi Heyetin Yüksek tasvibine arz edilmek üzere Riyasete saygı ile sunulur.

Ticaret En. Reisi	M. M.	Kâtip
Balikesir	Bursa	Kocaeli
E. Güreli	H. Şaman	H. Başak
Ankara		Çoruh
M. Ete		H. Çeltikçioğlu
Çorum	Erzurum	İstanbul
K. Terzioğlu	C. Önder	F. Ulaş
Kastamonu	Konya	Maraş
N. Ş. Nabel	M. Güzelkılıç	M. Karaküçük
Maraş		Van
R. Öksüz		H. Kartal

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Ekonomik İş Birliğine Dâhil Memleketlerle Borçlanma, Yardım ve Ödeme Anlaşmaları Akdi için Hükümete Salâhiyet Verilmesine dair 5436 sayılı Kanununun meriyet müddetinin uzatılması hakkında kanun lâyhası

MADDE 1. — 5436 sayılı Kanunun 5969, 6127 ve 6417 sayılı kanunlarla muaddel 4 nci maddesinde yazılı meriyet müddeti 30 Haziran 1957 tarihine kadar uzatılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

7 . V . 1955

Başvekil
Vekili

Devlet Vekili
Başvekil Yardımcısı

F. Köprülü

Devlet Vekili
M. Sarol

Devlet Vekili
Osman Kapani

Devlet Vekili
F. Köprülü

Adliye Vekili
O. Ş. Çiçekdağ

Dahiliye Vekili
N. Gedik

Maliye Vekili
H. Polatkan

Nafia Vekili
K. Zeytinoğlu

Şih. ve İç. Mv. Vekili
Dr. B. Uz

Ziraat Vekili

Çalışma Vekili
H. Erkmen

Millî Müdafaa Vekili
ve Hariciye V. V.

E. Menderes

Hariciye Vekili

Maarif Vekili

C. Yardımcı

İktisat ve Ticaret Vekili

S. Yırcalı

G. ve İnhisarlar Vekili

E. Kalafat

Münakalât Vekili

M. Çavuşoğlu

İşletmeler Vekili

S. Ağaoğlu